

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

**Újabb jogkérdések a végrehajtás során alkalmazandó végrehajtói
letiltás és a pénzügyi intézménynél kezelt összegre kiadott azonnali
beszedési megbízás alkalmazása során**

Szerző:

Dr. Szigeti István

bírósági titkár

Újváriné dr. Csűrös Gyöngyi bírósági titkár a Jogi Fórum internetes portál weboldalán publikálta azon tanulmányát, amely jelen írás alapján tekinthető, és egyben kritikájaként szolgál. A publikáció készítője írásában - mint ahogyan azt annak címe is megjelölte - kiemelten foglalkozott a végrehajtási eljárás során lefoglalt vagyontárgyak foglalás alóli feloldásának kérdéseivel. Ennek kapcsán a tanulmány külön részben érintette a pénzforgalmi szolgáltatónál az adós javára kezelt pénzeszközök, illetve az adós munkabéréből történő letiltásból származó levonások, mint végrehajtói intézkedések kettősségének jogproblémáját. Jelen tanulmány célja az, hogy más aspektusból is megvilágítsa ezen jogintézmények alkalmazása során felmerülő jogproblémákat, körüljárja és megválaszolja a pénzkövetelések végrehajtásával kapcsolatban feltárt gyakorlati kérdéseket.

I. Az előtanulmány írójának jogi álláspontja¹

A publikáció készítője a fent említett tanulmányában számos érdekes megállapítást tett, amiket röviden foglalnék csupán össze. A problémafelvetés alapja annak gyakorisága, hogy a végrehajtó egyidejűleg keresi meg a munkáltatót, illetve az egyéb járandóságot kezelő szervet a letiltás, valamint az adós bankszámláját kezelő pénzügyi intézményt az azonnali beszedési megbízás teljesítése végett. Álláspontja szerint ebben az esetben az adós munkabére, illetve egyéb járandósága kétszeresen, vagy pedig a letiltás feltételeit meghaladó mértékben kerül megterhelésre. Először a munkáltató (járandóságot folyósító szerv) tiltja le a megfelelő összeget a letiltás szabályai szerint, majd a bankszámlára átutalt összeg maradéka kerül inkasszó alá. A probléma specifikusságát és lényegi problémáját egyrészt az szolgáltatja, hogy az adós részére járó egészségbeli juttatások, valamint a gyermekhez kapcsolódó segélyek is végrehajtás alá kerülnek, amelyek azonban mentesek a letiltás alól. Tehát ha a folyósító szerv letiltás útján nem is eszközli a letiltást mentességre hivatkozva, a pénzügyi intézmény végrehajtja a levonást, és megterheli az adós bankszámláját. Ezáltal nem egyértelmű az, hogy a Vht. 74.§-ában írt mentességi szabályok hogyan értelmezhetőek akkor, ha azt az adós bankszámlára utalással kapja meg. Másrészt az is

1 Újváriné dr. Csűrös Gyöngyi: A végrehajtás során lefoglalt adósi vagyontárgyak foglalás alóli feloldásának kérdései - avagy a végrehajtási kifogás s a végrehajtási igényper elhatárolásának főbb szempontjai
Lásd: <http://www.jogiforum.hu/publikaciok/459>

kérdésként merült fel, hogy ha egy eredményes letiltást követően átutalt munkabér ismételt megterhelésre kerül azonnali beszedési megbízás kiadása folytán, lehetséges-e kétszeresen végrehajtás alá vonni egy korábban letiltás útján már korlátozott összeget.

A publikáció írójának jogi következtetése a következő volt: a Vht. rendszeréből az következik, hogy a letiltás alól mentes juttatások kizárólag a letiltásnál írt korlátok szerint vonhatóak végrehajtás alá, függetlenül attól, hogy milyen módon jut az az adóshoz. Nem lehetséges az, hogy azon az alapon, hogy bankszámlára utalás során kapja kézhez az adós ezeket a juttatásokat, lefoglalhatóvá válik, így kétszeresen, vagy pedig a letiltásnál meghatározott mentességek figyelmen kívül hagyásával kerül megterhelésre az adós ezen jövedelme. Álláspontja szerint a jogalkotónak nem volt célja különbséget tenni a kifizetésre kerülő ellátások foglalása között. Különösen nem lehetett célja a jogalkotónak a kétszeres terhelés, vagyis a már eszközölt letiltást követően átutalt összegre ismételt rávezetett végrehajtás.

Konkrét jogesetek bírósági ügyszámát is megemlítette a publikáló. Ezekben az ügyekben amennyiben az adós végrehajtási kifogást nyújtott be, amelyben igazolta, hogy a bankszámlájáról a Vht. 63-73.§-a szerinti jogcímen kifizetett juttatások kerültek inkasszálásra, a kifogás alapos volt, és a végrehajtót felhívták a tévesen levont összeg visszautalására. Továbbá a bankszámlára utalt családi pótlék, valamint gyermekvédelmi támogatás sem vonható végrehajtás alá, ha az pénzügyi intézménynél kezelt számlára érkezik, tehát a Vht. 74.§-ában írt mentességi szabályok alkalmazandóak az azonnali beszedési megbízás kiadása során is.

A publikáló némileg ellentmondásba keverik, amikor megállapítja, hogy önmagában az azonnali beszedési megbízás kiadása, illetve annak teljesítése is megfelelt a jogszabályi rendelkezéseknek. Célszerűnek azt tartaná a cikkíró, ha a Hitelintézetekről és Pénzügyi Vállalkozásokról szóló 1996. évi CXXII. törvény 51.§ (2) bekezdés j) pontjára tekintettel a végrehajtók arra vonatkozóan is kérnének adatot a pénzügyi szolgáltatótól, hogy a pénzügyi összegeket milyen jogcímen kezelik az adós vonatkozásában.

A publikáció fent részletezett kijelentései indítottak arra, hogy saját jogi álláspontomat is kifejtsem hiszen ezen „anomália” valóban gyakran fordul elő a bírósági gyakorlatban. Sok esetben nyújtanak be az adósok arra hivatkozással végrehajtási kifogást, hogy a végrehajtó által kiadott

azonnali beszedési megbízás során olyan összegek is inkasszálásra kerültek, amelyek egyrészt a Vht. 74.§-a alapján a letiltás alól mentesnek minősülnek, másrészt pedig korábban ezen összegekből már letiltás útján levonták a megfelelő részt, ezáltal pedig a juttatás további része már nem vonható végrehajtás alá. Kérelmük arra irányult, hogy ezen összegeket oldja fel a bíróság a foglalás alól, továbbá intézkedjen a tévesen levont összegek visszautalása iránt.

II. A jogszabályi háttér

Elsősorban tisztázni is szeretném, melyek azok a jogszabályhelyek, amelyek figyelembevételével jogi álláspontomat megalkottam. A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (továbbiakban Vht.) az 58.§-tól a 83.§-ig szabályozza a pénzkövetelés két vizsgált módja szerinti végrehajtást, amely során a szabályozott két fejezetben rendelkezik a mentességi, illetve korlátozási szabályokról is.

A végrehajtói letiltás kapcsán a Vht. 61.§ (2) bekezdése szerint a korábban meghatározott összegből (nettó jövedelemből) általában legfeljebb 33%-ot, kivételesen legfeljebb 50%-ot lehet levonni. A Vht. 62.§ (1) bekezdése szerint a 61.§ szerinti levonás során mentes a végrehajtás alól a havonta kifizetett munkabérnek az a része, amely megfelel az öregségi nyugdíj legalacsonyabb összegének. A Vht. 63.§-a alapján a 61.§ szerinti levonás után fennmaradó összegből korlátozás nélkül végrehajtás alá vonható a havonta kifizetett munkabérnek az a része, amely meghaladja az öregségi nyugdíj legalacsonyabb összegének ötszörösét.

A végrehajtói azonnali beszedési megbízás kiadása során a Vht. 79/A. § (2) bekezdése szerint a pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt, természetes személyt megillető összegből az öregségi nyugdíj legalacsonyabb összegének négyszerese feletti összeg korlátlanul végrehajtás alá vonható, az ez alatti összegből pedig az öregségi nyugdíj legalacsonyabb összege és az öregségi nyugdíj legalacsonyabb összegének négyszerese közötti rész 50%-a vonható végrehajtás alá. Ugyanezen szakasz (3) bekezdése alapján a pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt, természetes személyt megillető pénzösszegnek mentes a végrehajtás alól az a része, amely megfelel az öregségi nyugdíj legalacsonyabb összegének.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a törvényalkotó a letiltás, illetve az azonnali beszédési megbízás során is megalkotott egy főszabályt (Vht. 61.§ (2) bekezdése, illetve Vht. 79/A. (2) bekezdés II. fordulata), amellyel egy *általános* mentességi szabályrendszert hozott létre.

Ezeket a szabályokat egy *kivételes* mentességgel toldja meg a jogalkotó (Vht. 62.§ (1) bekezdése, illetve 79/A.§ (3) bekezdése), amelyek kimondják mindkét esetben, hogy a fő szabály szerinti levonástól eltérően mentes a végrehajtás alól az az összeg, amely megfelel az öregségi nyugdíj legalacsonyabb összegének.

Ezen túlmenően pedig szabályozza a törvény azt az összeget is, amely mindkét esetben korlátozás nélkül végrehajtás alá vonható (Vht. 63.§-a, illetve 79/A.§ (2) bekezdés I. fordulata), tehát a mentességi szabályok ezen összegek tekintetében semmiképpen sem alkalmazhatóak, korlátok nélkül lehet a végrehajtást lefolytatni.

A Vht. 74.§-a szerinti letiltás során alkalmazandó speciális mentességi szabályok egyértelműek, azok külön rögzítése álláspontom szerint jelen publikációban nem szükséges, a jogszabály taxatív felsorolja azokat a juttatásokat, amelyekből a letiltást semmilyen körülmények között sem lehet eszközölni.

III. A jogalkotó célja és a Vht. rendszere

Az előtanulmány írója elsődlegesen azzal indokolja az ő álláspontját, hogy a Vht. rendszere és a jogalkotó célja is azt támasztja alá. Nézzük meg először a jogalkotó célját, amelyet álláspontom szerint hitelesen a Vht.-hez fűzött kommentárokból, illetve a törvény miniszteri indoklásából lehet megfejtetni, majd ezt követően a Vht. szerkezeti felépítését is tekintsük át.

1. A jogalkotó célja

A Vht., illetve a 2000. évi CXXXVI. törvény (továbbiakban: Vht. Novella) miniszteri indoklása a következőket rögzíti:

„A főszabály szerinti levonás során mentes a végrehajtás alól a havonta kifizetett munkabérnek, járandóságnak az a része, amely megfelel az öregségi nyugdíj legalacsonyabb összegének. Másrészt nagy jövedelmű adósoknál a jelenleg fennálló mentességet korlátozza a törvény, mert kimondja, hogy főszabály szerinti levonás után mentesen maradó munkabérből a törvényben foglalt korlátozásokra tekintet nélkül végrehajtás alá vonható a havonta kifizetett munkabérnek, járandóságnak az a része, amely meghaladja az öregségi nyugdíj legalacsonyabb összegének ötszörösét”.

„Mentesek a végrehajtás alól azok a különböző jogszabályokon alapuló juttatások, amelyek az adós létfenntartásához nélkülözhetetlenek, vagy pedig meghatározott kiadások fedezésére szolgálnak, így végrehajtás alá vonásuk indokolatlan. A juttatásoknál a mentességet egyrészt az indokolja, hogy a juttatás a létfenntartást vagy hátrányos helyzet enyhítését szolgálja”².

„Főszabályként a pénzügyi intézménynél kezelt, adóst megillető pénzösszeg teljes összegben végrehajtás alá vonható. Magánszemély esetében azonban csak az öregségi nyugdíj legalacsonyabb összegének négyszerese feletti összeg vonható korlátlanul végrehajtás alá. Az ez alatti összegből az öregségi nyugdíj legalacsonyabb összege és annak négyszerese közötti sávban 50%-ig vonható végrehajtás alá. Mentés a végrehajtás alól az öregségi nyugdíj legalacsonyabb összege”³.

A megújult bírósági végrehajtás elnevezésű törvényt magyarázat a következőképp fogalmaz: „A Vht. a végrehajtás alá vonható vagyontárgyak körének meghatározásakor figyelemmel van arra, hogy ne legyenek elvonhatók az adós azon vagyontárgyai, amelyek - relatíve - kis értékűek, a követelések megtérüléséhez csak csekély mértékben járulnak hozzá, viszont az adós és családja létfenntartásához nélkülözhetetlenek. Ilyen, a végrehajtás alóli mentesség érvényesül például a lefoglalható ingóságok vagy a letiltható jövedelem, és ezzel megegyező jogpolitikai céllal a pénzügyi intézményeknél kezelt összegek esetében is. A hatósági átutalási megbízás során a mentesség alkalmazása során nincs jelentősége a számlán lévő összeg eredetének. Az származhat korábban átutalt munkabérből, más járulékból, különféle polgári jogi ügyletekből. Ilyen esetben

² A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény miniszteri indokolása

³ A 2000. évi CXXXVI. törvény miniszteri indokolása

sem kell alkalmazni a munkabér letiltása során irányadó, a Vht. IV. fejezetében foglalt mentességi szabályokat. A munkabér és egyéb juttatások mentességétől az is megkülönbözteti a számlapénz mentességét, hogy annak alkalmazása körében legnagyobb mértékben nincs jelentősége az érvényesített követelés jogcímének sem. A mentességi szabály csak akkor kerül alkalmazásra, ha az adós természetes személy, a mentesített összeg pedig alapvetően attól függ, hogy milyen összegű az adós rendelkezése alatt álló, végrehajtással érintett pénzes összeg”⁴.

„A mentesség szabályait a pénzügyi intézmény alkalmazza oly módon, hogy a végrehajtást foganatosító hatóság rendelkezését csak az érintett összeg nem mentes részére teljesíti, neki kell tehát a mentes összeget megállapítania”⁵.

A bírósági végrehajtás magyarázata elnevezésű kiadvány a következőket állapítja meg: „Ha az adós természetes személy, a pénzügyi intézménynél kezelt eszközeinek egy része mentes a végrehajtás alól. Ennek indoka az, hogy az adósnak és családjának létfenntartása céljából bizonyos összeg a rendelkezésére álljon, továbbá hogy a bankszámlán gyakran olyan összegek vannak, amelyek munkajövedelemből és társadalombiztosítási juttatásból erednek, ezeknek egy része pedig a munkabér és egyéb járandóság végrehajtása esetén mentesen marad. A jogszabály egyes esetekben kötelezővé is teszi, hogy az ilyen jövedelmeket a bankszámlára utalják át. Ezért a Vht. a pénzügyi intézménynél kezelt összeg egy részének mentességét lényegében a tágabb értelemben vett munkabér mentességére vonatkozó rendelkezések alapulvételével szabályozza”⁶.

Végül pedig a Complex Jogtár Nagykomentárjának idézett szövegrészlete a következőket írja le: „A végrehajtás alól mentes a rendelkezésre álló pénzes összegnek a mindenkori legkisebb öregségi nyugdíjjal egyező része. Ezt indokolja egyrészt az, hogy ezek az összegek csak arra elegendőek, hogy a létfenntartása az adósnak biztosítva legyen, mindemellett - amennyiben már letiltást foganatosítanak az adós munkabéréből és a fennmaradó összeget utalják a bankszámlára -, ne terheljék kétszeresen ugyanazt az összeget. Amennyiben a pénzügyi intézmény a fenti szabályoknak megfelelően elvégezte a számítást, úgy a levonható összeget haladéktalanul köteles átutalni a végrehajtó által megjelölt bankszámlaszámra. A számítást helyességéért a felelősség teljes

4 Dr. Balogh Olga - Dr. B. Korek Ilona - Császtai Ferenc - Dr. Juhász Edit: A megújult bírósági végrehajtás HVGORAC Lap és Könyvkiadó Kft. Budapest, 2004. - 225. oldal

5 Dr. Balogh Olga - Dr. B. Korek Ilona - Császtai Ferenc - Dr. Juhász Edit: A megújult bírósági végrehajtás HVGORAC Lap és Könyvkiadó Kft. Budapest, 2004. - 227. oldal

6 Németh János - Vida István: A bírósági végrehajtás magyarázata KJK-Kerszöv Jogi és Üzleti Kiadó Kft., 2004. - 476. oldal

egészében a pénzügyi intézményt terheli”⁷.

2. A Vht. rendszere

A tanulmány írója álláspontjának alátámasztására hivatkozik a Vht. rendszerére is. Habár ezen indokot bővebben nem fejti ki a publikáló, de később megemlíti a Vht. adóvédő funkcióját is, ezáltal arra utalhat a tanulmány készítője, hogy a Vht. rendszere alatt annak alapelveit érti. Álláspontom szerint ha egy jogszabály rendszerére hivatkozunk, akkor elsődlegesen annak szerkezeti felépítését kell figyelembe venni. Ennek vizsgálata során az alábbiakat rögzíthetjük. A Vht. felosztása a következőképpen néz ki: a törvény részekre, a részek pedig fejezetekre tagolódnak. A Második rész IV. fejezete foglalkozik a végrehajtás munkabérre és egyéb járandóságra kérdéskörével, míg az V. fejezet a végrehajtásnak a pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt összegekre vonatkozó szabályait tartalmazza. A IV. fejezet 74.§-ának címe „a letiltás alól mentes juttatások”.

3. Jogi álláspontom

Elsősorban megállapítható, hogy a jogalkotónak egyetlen célja volt a két jogintézmény mentességi szabályainak megalkotásakor: az, hogy az adósnak biztosítva legyen a létfenntartása. Ez egyértelműen kiolvasható a hivatkozott miniszteri indokolások szövegéből. Tehát nem volt kifejezett célja az, hogy a Vht. 74.§-ában írt mentességi szabályokat átvezesse az azonnali beszedési megbízás szabályai közé, illetve az sem, hogy a kétszeres megterhelés alól mentesüljön az adós. Amennyiben ugyanis ezen jogpolitikai célok is felmerültek volna a jogalkotás során, abban az esetben a miniszteri indokolások erre egyértelműen kitértek volna. Azzal hogy a törvényt magyarázat kizárólag egyetlen jogpolitikai célt, nevezetesen a létfenntartást, illetve hátrányos helyzet enyhítését említi, a jogszabály az adósnak védő funkcióját azzal tölti be, hogy mindkét helyen ugyanazt a kivételes mentességi szabályt alkalmazza. Ezen túlmenően további jogalkotói célt nem állapíthatunk meg sem a miniszteri indokolásból, sem pedig a később hivatkozott kommentárok szövegéből.

A törvény szerkezetét áttekintve álláspontom szerint egyértelműen megjelölésre került az is, hogy pontosan hogyan is értelmezi a jogalkotó a letiltás és az azonnali beszedési megbízás

⁷ Complex Jogtár: Nagykommentár a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvényhez

viszonyát. A törvényalkotó úgy alkotta meg a törvényt, hogy abban szerkezetileg teljes mértékig különválasztotta a letiltás és az azonnali beszedési megbízás szabályait. Ezáltal a két jogintézmény között horizontális különbséget tesz, a két intézményt egymással egyenrangúvá emeli akképp, hogy párhuzamosan szabályozza mindkettőt, külön fejezetet hoz létre számukra. Ezt a szabályozási formát a Vht. 7.§-ában foglaltaknak megfelelően alkotta meg a jogalkotó, amely kimondja, hogy a végrehajtást elsősorban a pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt, az adós rendelkezése alatt álló összegből, illetőleg az adós juttatásaiból kell behajtani. Az „illetőleg” szó használatával operál a törvény, amely lényegében jelen szövegekörnyezetben az „és” kötőszónak felel meg. A két jogintézmény tehát egymástól elkülönült saját szabály- és mentességi rendszerrel rendelkezik, ezt támasztja alá az is, hogy nincs utalás egyik helyen sem a másik fejezetben foglaltakra. Ha a jogszabály megalkotója azt kívánta volna elérni, hogy a Vht. 74.§-ában írt mentességi szabályok, avagy a kétszeres letiltási korlátozások a Vht. 79/A.§-ának alkalmazása során is érvényesüljenek, azt *expressis verbis* megjelölte volna a törvényhely szövegében. Azzal, hogy egy azonos kivételes mentességi elvvel rendelkező, ámde eltérő mentességi szabályrendszert alkotott, azt a következtetést vonhatjuk le, hogy a törvényhozónak kifejezett szándéka volt a különbségtétel. Emellett a Vht. 74.§-ának címe is egyértelműen megjelöli a végrehajtás során alkalmazandó kereteket: „*letiltás* alól mentes juttatások”. A jogalkotó kizárólag a letiltás alóli mentességet jelölte meg rendező elvként, a másik, letiltással egyenrangú azonnali beszedési megbízás kiadása kapcsán ezzel nem kívánt élni. Tehát a Vht. 74.§-a az azonnali beszedési megbízás szabályainak alkalmazása során nem alkalmazható!

A kommentárok szövege egyetlen esetben sem igazolja a publikáló álláspontját. A legegyszerűbben a megújult bírósági végrehajtás elnevezésű szövegmagyarázat fogalmaz, amikor kimondja: „A hatósági átutalási megbízás során a mentesség alkalmazása során nincs jelentősége a számlán lévő összeg eredetének. Az származhat korábban átutalt munkabérből, más járulékból, különféle polgári jogi ügyletekből. Ilyen esetben sem kell alkalmazni a munkabér letiltása során irányadó, a Vht. IV. fejezetében foglalt mentességi szabályokat”. A magyarázat konkretizálja azt, hogy akármilyen jogcímen is érkezik az adós bankszámlájára a pénz, az irreleváns a mentesség alkalmazása során. Akár munkabér, akár szociális juttatások érkeznek oda, ott kizárólag a Vht. 79/A.§-ában írt mentességi szabályok alkalmazásának van helye.

Mindezek alapján megállapítható, téves arra hivatkozni, hogy a törvényalkotó célja az volt, illetve a Vht. rendszeréből az következik, hogy ne kerüljön végrehajtás alá kétszeresen az adós jövedelme, esetleg a letiltás alól mentes jövedelmét terheljék meg. A jogalkotó az egymástól differenciált, azonban a kivételes mentességi szabállyal egymással mégis összhangba hozott mentességi rendszerrel kifejezetten azt kívánta elérni, hogy akkor se mentesüljön valaki a végrehajtás foganatosítása alól, ha a letiltás alól mentes juttatással, vagy már korábban meghatározott százalékban letiltott jövedelemmel rendelkezik. A törvényalkotó szándékával teljes mértékig ellentétes elv az, hogy a Vht. 74.§-ában írt mentességi elveket alkalmazzuk a hatósági átutalási megbízások során is, illetve kettős megterhelésre hivatkozva visszautaljuk a levont összegeket.

IV. További észrevételek

A cikk publikálója az írása végén megemlíti, hogy eljárása során nem is követ el jogszabálysértést a végrehajtó, illetve a pénzügyi intézmény. Ezzel az állításával teljes mértékig egyet tudok érteni. Azonban ha nem követ el törvénysértést a végrehajtó, akkor milyen alapon adott helyt a bíróság a végrehajtási kifogásnak?! Ugyanis végrehajtási kifogást kizárólag a végrehajtó törvénysértő intézkedése, vagy intézkedésének elmulasztása ellen lehet benyújtani. Ha a kifogást előterjesztő azt jelöli meg törvénysértésként, hogy a végrehajtó kiadta a pénzforgalmi szolgáltató felé azonnali beszedési megbízását, és ennek alapján vontak le tőle pénzösszegeket, akkor az a végrehajtási kifogás nem lehet alapos, hiszen a végrehajtó a 79/A.§-ában foglaltak szerint tette meg intézkedését.

Végül a tanulmány írója egy olyan javaslatot vázolt fel, amely szerint a végrehajtó a Vht. 47.§ (2) bekezdés alapján megkereshetné az adósra és vagyonára vonatkozó adatokat kezelő pénzforgalmi szolgáltatókat az ügyekről vezetett nyilvántartásba történő betekintés céljából, és ekkor információt kér a pénzintézet által kezelt összegek jogcíméről is.

A korábban írtak alapján álláspontom szerint téves álláspontot képvisel a tanulmány írója a problémával kapcsolatban. A Vht. 47.§-ában írtak alkalmazása ezért szükségtelen, és jogszerűtlen

is, hiszen a Vht. nem ad lehetőséget arra a végrehajtónak, hogy ilyen irányú információkat is beszerezzen a pénzügyi intézményektől. A végrehajtó információkérési joga kizárólag az adós végrehajtás alá vonható vagyontárgyaira vonatkozó adatoknak a megszerzésére irányulhat. Ezáltal a tanulmány írójának javaslata egyrészt jogszabályba ütközik, másrészt szükségtelen is, hiszen nincs indok arra, hogy a végrehajtó információval rendelkezzen az adós számlájára átutalt pénzeszközök jogcíméről. Az adatszerzés során ugyanis az adósra vonatkozó személyes adatok juthatnak a végrehajtó birtokába. A Vht. 47.§ (1)-(2) bekezdése pedig azt biztosítja, hogy a megkeresések egyfelől okszerűen legyenek, másfelől ne vezessenek az adós adatainak indokolatlan megszerzéséhez. További nehézséget okozhatna az is, hogy a végrehajtók a pénzügyi intézetek felé tett megkereséseiket elektronikus formában küldik meg, a válaszok pedig szintén hasonló módon érkeznek meg hozzájuk. Ekkor mindenféle egyéb adatokat közölni az adós nevével, bankszámlaszámán és az esetleges társtulajdonos nevével kívül technikailag nehézkes.

A törvénytárgyalkodásból az is egyértelműen kiviláglik, hogy az azonnali beszedési megbízások teljesítése során a pénzforgalmi szolgáltatók járnak el, ők végzik el a levonásokat. Amennyiben ennek során törvénysértés történik, tehát olyan összegek is levonásra kerülnek, amelyek a Vht. 79/A.§-a szerint mentességet élveznek, abban az esetben a pénzügyi intézet tartozik felelősséggel a számítás helyességéért, valamint a mentes összeg megállapításáért. Ha az adós álláspontja szerint ekkor a pénzforgalmi szolgáltató tévedett, nem a jogszabályban írtak alapján járt el, abban az esetben panaszt nyújthat be ellene, illetve külön eljárásban érvényesítheti követelését.

Álláspontom szerint amennyiben az adós sérelmesnek érzi a végrehajtó által kibocsátott azonnali beszedési megbízást, esetlegesen arra hivatkozással kifogásolható az intézkedése, hogy a Vht. 8.§-a szerint habár a végrehajtást kérő a végrehajtást bárhol fellelhető vagyonára kérte, az adós érdeke azt diktálja, hogy a pénzügyi intézménynél kezelt összegre vezetett végrehajtást oldja fel. Erre azonban csak akkor lehetne indokot találni, ha az adósnak számos egyéb lefoglalható vagyontárgya is van, amely előreláthatóan fedezi a teljes tartozást. A végrehajtási kifogás tehát csak nagyon szűk körben vezethető eredményre.

V. Konklúzió

Véleményem szerint az előtanulmány írója helytelen álláspontot képviselt akkor, amikor gyakorlata során azt az eljárást követte, hogy a Vht. 74.§-ában írt letiltás során alkalmazandó mentességi szabályokat a Vht. 79/A.§-ában foglalt azonnali beszédési megbízás során is figyelembe vette. Álláspontom szerint a Vht. 74.§-ának alkalmazására kizárólag a munkáltató (járandóságot folyósító szerv) köteles, a pénzforgalmi szolgáltató nem. Véleményem szerint ugyanígy téves az a jogi álláspon is, hogy egy korábban letiltással megterhelt munkabérből további levonások nem eszközölhetőek az azonnali beszédési megbízás teljesítése során. Mindkettő esetben a pénzforgalmi szolgáltató korlátozás nélkül megteheti intézkedését, kizárólag a Vht. 79/A.§-ban írt mentességi szabályokat kell figyelembe vennie.

Szükségszerű lenne, hogy a bírósági gyakorlat egységes álláspontot fogadjon el ebben a kérdésben, mert amíg ez nem történik meg, eltérő joggyakorlat alakulhat ki a végrehajtási kifogásokat elbíráló bíróságok között, amely jogbizonytalanságot eredményezhet.

Hivatkozott jogszabályok és kommentárok:

1. A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény
2. A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény miniszteri indokolása
3. A 2000. évi CXXXVI. törvény miniszteri indokolása
4. Dr. Balogh Olga - Dr. B. Korek Ilona - Császtai Ferenc - Dr. Juhász Edit: A megújult bírósági végrehajtás HVGORAC Lap és Könyvkiadó Kft. Budapest, 2004
5. Németh János - Vida István: A bírósági végrehajtás magyarázata KJK-Kerszöv Jogi és Üzleti Kiadó Kft., 2004.
6. Complex Jogtár: Nagykomentár a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvényhez